

УДК 821.161.2

**АНТИЧНІ БАЙКИ
В ПЕРЕСПІВАХ МИКИТИ ГОДОВАНЦЯ**

Роман Домбровський, Ольга Назаренко

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Університетська, 1, Львів, Україна, 79000;
e-mail: klassyka@ukr.net*

Переспівуючи твори античних байкарів, М. Годованець не сліпо наслідує давні зразки, але творчо їх переробляє навіть у тих випадках, коли не відходить від оригіналу. Сюжет античної байки стає для нього лише схемою, яка під його пером наповнюється яскравими живими образами і картинами, взятими поетом із дійсності. Здебільшого йому вдалося створити високохудожні та ідейно насичені байки, які стоять на рівні кращих зразків української байкової традиції.

Ключові слова: байка; переспів; притча; античний сюжет; мораль; алегорія.

Відомий український поет, перекладач і літературознавець Микола Зеров у дослідженні розвитку байкового жанру в українській літературі ХІХ–ХХ ст. писав, що українська байка більше використовувала ходячі сюжети і запозичені з літератури схеми, ніж творила нові фабули на основі національного фольклору [7, с. 18]. У такому твердженні є значна частка істини. Вся історія української байки свідчить, що її автори разом з оригінальними сюжетами охоче розробляли запозичені з античності і, зокрема, пов'язані з езопівською традицією. До езопівського репертуару зверталися відомі байкарі: Григорій Сковорода, Павло Білецький-Носенко, Левко Боровиковський, Леонід Глібов, Павлин Свенціцький. У післяжовтневий період, творчо наслідуючи класичну традицію, звернувся до античної байки Микита Годованець. Починаючи з середини 50-х років і до кінця свого життя поет невтомно працював над присвоєнням українській літературі байкарської спадщини античних часів. У різних виданнях з'явилися його переробки байок напівлегендарного Езопа, латинізованого грека Федра та еллінізованого римлянина Бабрія, деяких анонімних байок, які поширювалися у збірниках переважно під іменем Езопа, або влітали в канву творів античних авторів. В українські шати одягнув М. Годованець персонажів античної байки і вони заговорили до читача чудовою мовою, барвистою і соковитою, сповненою доброзичливого гумору, коли поет допомагає людям виправляти недоліки, і їдкої сатири, коли він таврує потворні явища в суспільстві.

Творчість М. Годованця вже стала предметом дослідження деяких літературознавців [1; 6; 9]. Нам видається цікавим розглянути переспіви М. Годованцем байок Езопа, як і інших античних байкарів, у зіставленні з їхніми джерелами, оскільки в переосмисленні байкової спадщини попередніх епох особливо яскраво проявився талант поета в поєднанні з

дослідницьким хистом. Єдиний в українській післяжовтневій літературі до античної байки звернувся М. Годованець, і його досягнення в новій інтерпретації та актуалізації древніх сюжетів можуть слугувати хорошою школою досвіду для наступних байкарів.

Під іменем Езопа збереглося багато збірок байок, оформлених у різні часи античності, візантійської епохи та середньовіччя. Для них характерна суха розповідь, схематичні нетипізовані персонажі та практична мораль, підпорядкована ідеології дрібного власника, який своїми руками здобував собі засоби для існування. Очевидно, таке ідейно-естетичне спрямування Езопових байок було неприйнятним для М. Годованця, і він їх актуалізував, а мораль переосмислив відповідно до сучасних вимог. У його опрацюванні вони отримують друге життя, стають експресивними й динамічними та несуть великий ідейно-виховний заряд. Тільки деякі байки злегка заідеологізовані, що за тоталітарного режиму було необхідно умовою їхнього друкування. Про те, якого ідеологічного тиску зазнавав поет, свідчить один із листів, адресованих Ю. Мушакові, в якому він скаржиться, що редактор викинув слова “до рідної України” як націоналістичні і змусив переробити байку [5, с. 116].

Збірка байок за сюжетами Езопа названа за однойменною байкою “Ріка Мудрості” [4]. В езопівській редакції ця байка “Зевс і Люди” виглядає не найкраще. Зате в переспіві – це високохудожній твір, витриманий у дусі кращих українських класичних зразків. Багатозначна алегорія і філософський зміст цілком виправдали роль байки – стати програмною у всій збірці.

Антична байка займала нижній щабель в ієрархії літературних жанрів. Ще Квінтіліан говорив про неї зі зневагою [11, с. 224]. Цим пояснюють її демократизм і проникнення в неї ідеології нижчих суспільних класів, зокрема й рабів. Таких байок у виданні А. Гаусрата налічують одинадцять [8]. Деякі з них переспівав М. Годованець. Усі моменти, пов’язані з рабством, він пропустив, а самі байки переосмислив у морально-етичному плані. У байці “Папуга і Ласочка”, написаній за однойменною езопівською, він осуджує тих людей, які заради спокійного і ситого життя готові догоджати сильним. Байка “Мавпа і Лисиця”, яка подібно названа і в Езопа, тратить зв’язок з античністю і набуває позачасових рис. У розгорнутій моралі автор висловлює презирливе ставлення до хвальків.

Байки на міфологічну тематику широко репрезентовані в езопівському збірнику. Грецька релігія, яка зображала богів у антропоморфному вигляді, наділила їх усіма рисами людського характеру. Вони так само натуральні, як і люди, і вчинки їхні не завжди відзначаються високою моральністю. Отож не дивно, що за такого демократичного ставлення греків до богів, їхні постаті міцно увійшли в байковий арсенал і не завжди представлені у позитивному світлі.

Однією з найскравіших байок цієї тематики є “Гермес і Скульптор”, яка в переспіві М. Годованця звучить “Син Зевеса”. Вістря її сатири, як це простежуємо з самої фабули і підкреслено в моралі, звернено проти чванливого мужа, втіленого в алегоричному образі бога Гермеса. Отже, ця байка є свідченням послаблення віри в олімпійських богів і трактування їх як певних символів.

Загалом М. Годованець притримується сюжету античної байки. Та ж сама обстановка, ті ж самі персонажі, і навіть мораль, тільки поглиблена і пристосована до нашого часу. У художньому відношенні переспів також цілком задовільний. Свою байку М. Годованець естетизує, вводить діалоги, які поживляють текст, роблять його цікавим і легким для читання.

З інших байок міфологічного циклу, переспіваних М. Годованцем, можна назвати “Гермесову допомогу”, “Богиню сліз”, “Шлюб богів”. Ця група, незважаючи на репрезен-

тативність в Езопа, представлена в М. Годованця лише декількома зразками. Очевидно, міфологічні образи, відомі нашому сучаснику переважно в абстрагованому світосприйманні у зв'язку з їхньою символікою, переданою від епохи Відродження, не викликали потрібних асоціацій і не створювали реальних алегорій.

Найчисленнішу групу байок Езопа становлять байки про тварин. Цей факт має свої історичні та дидактичні причини. Тварини, наділені постійними рисами характеру, які діють завжди в той самий спосіб, яких можна висміювати безкарно і які завжди викликали цікавість людини, були вдячними персонажами для сюжетів байок повчального та сатиричного характеру. Тим більше, що змальовані в них події викликали певні аналогії з людським суспільством, пробуджуючи думку до порівняння та спонукаючи до висновків, прекрасно надавалися для виведення моральних сентенцій. Отож цілком зрозуміло, що саме цим байкам приділив найбільше уваги Езоп і їхній сучасний інтерпретатор М. Годованець.

До найпопулярніших байок належить байка "Про Ворона і Лисицю". Її розробляли античні, середньовічні та новітні автори. В українській літературі до її сюжету зверталися П. Білецький-Носенко, Л. Глібов, П. Свенціцький, М. Старицький.

Античні байки на цю тему відзначаються стислістю викладу без зайвих побутових деталей, чого не можна сказати про новітні опрацювання. Вже в І. Крилова вона дещо розтягнена, а в Л. Глібова вона таки перевантажена різними деталями, які не сприяють посиленню дидактичності й художньої вартості байки. Під цим оглядом вище стоїть переробка М. Годованця "Лисиця і Крук".

В Езопа і в античних парафразах Федра Бабрія Лисиця підлещується до Ворона, кажучи, що він гідний бути царем птахів, якщо би мав хороший голос. Ця деталь з політичних міркувань пропущена у Ж. Лафонтена, а потім в І. Крилова і Л. Глібова, які брали за зразок байку Ж. Лафонтена. Античного оригіналу доволі точно притримується М. Годованець. Також мораль: "Як хочеш бути царем в діброві, // Царя потрібно мати в голові" перекликається з езопівською мораллю про те, що розум – дуже важлива якість людини.

Популярним був у світовій літературі сюжет про Вовка і Ягня, до якого зверталися всі античні та більшість новітніх авторів. Байка Езопа "Вовк та Ягня" цікава передусім тим, що Вовк спершу шукає юридичних мотивів, щоб розправитись з Ягням. Лише після того, коли всі його звинувачення виявились безпідставними, з'їдає Ягня. Мораль байки доволі песимістична, проте загалом характерна для етосу Езопа, зводиться до думки, що у світі панує зло і з ним неможливо боротися.

Одноійменна байка М. Годованця найбільша за обсягом у збірнику. Проте це не можна вважати недоліком. Загалом М. Годованець культивував лафонтенівський тип байки, який, порівняно з лессінгівським, мав більше прихильників. Вона побудована на діалозі Вовка і Ягняти, а авторська мова обрамлює байку.

Несподівана мораль байки. Погодившись з Езопом, що байка вчить обережності, М. Годованець декларує думку, що з хижакими усіма способами треба боротися, і вона повинна стати основою ідейного змісту твору. Мабуть, у такий спосіб М. Годованець хотів осучаснити езопівську байку, керуючись кон'юнктурними вимогами радянських часів. На недоречність моралей у деяких байках М. Годованця звернув увагу Ю. Бурляй [2, с. 161].

Цікаво переосмислює М. Годованець байки, в яких виступають звичайні люди. В Езопа – це схематичні образи окремих професій: землероба, пастуха, вугляра, лісоруба, мельника, моряка, віщуна, астронома або носіїв характерних для певної категорії осіб рис: багатого, бідного, сміливого, боягуза, дурня, мудреця. Представники професій не індивідуалізовані.

Вони наділені рисами, найхарактернішими для означеної професії: моряки сміливі й безжурні, астроном далекий від життя, віщун брехливий. У М. Годованця, згідно з байковою творчістю наших часів, ці персонажі конкретизовані, наділені індивідуальними рисами.

Візьмімо байку “Базарний Віщун”, що є переспівом езопівського “Віщуна”. В опрацюванні М. Годованця вона отримує яскраво національний характер. Поет підбирає ім’я Ворожбиту – Грицько, широко застосовує народну лексику, наприклад, звороти: “у кожного турбот і клопоту по вуха”, “в кишеню грошики кладе”. В ній висміюється неуцтво віщунів, чого немає в езопівській редакції.

Можна назвати й інші байки цього циклу, в яких автор актуально переосмислює езопівські сюжети і порушує важливі морально-етичні проблеми: любов до дітей і виховання (“Відкушене вухо”), праця як джерело багатства (“Скарб”), праця на благо вітчизни (“Садівник і Хлопці”); викриває людські вади: хвалькуватість (“Мисливець і Лісник”, “П’ятиборці”), неуцтво (“Веселий Лікар і Хворий”), егоїзм (“Каламут”), педантизм (“Астроном”).

Літературне оформлення на римському ґрунті антична байка отримала в творчості Федра. Його байкам притаманне соціальне забарвлення, сухий стиль, стислість та чіткість у трактуванні мотивів, схематизм образів. Іншого характеру набувають вони в переспівах М. Годованця. Це – високохудожні байки, сповнені національного колориту та сучасного звучання. Серед них можна виокремити притчі про Симоніда, Сократа, Езопа, твори на міфологічні теми та оповідання про тварин і людей.

На початку книги байок М. Годованця за сюжетами Федра [3, с. 53–115] вміщений “Пролог”. Не випадково М. Годованець включив його у свій збірник. Федрів “Пролог” є якби програмою, в якій вказано на причини виникнення байки, її роль і призначення, ідейну спрямованість, алегоричність цього жанру. В той час як призначення байок Федра – збуджувати сміх та вчити жити розумними порадами, байки М. Годованця за сюжетами Федра сприяють розвінчанням та виправленню негативних явищ життя. Федр у своїх байках, як він сам зазначає, користується ямбічним сценарієм – віршовим розміром, який уважали найбільш близьким до розмовної мови. У переспівах М. Годованець вживає дуже поширений в українській літературі різностопний ямб з чергуванням довгих і коротких віршів.

Деякі з байок, переспіваних М. Годованцем, мають характер притч. Це, здебільшого, стислі сюжетні оповідання про історичних осіб з філософськими узагальненнями. Федр не завжди зважає на історичну правду, вкладає в уста персонажів різні сентенції, що мають народне походження і сягають у глибоку давнину, або, якщо навіть іти за народною традицією, належать зовсім іншим особам. Позитивною рисою переспівів цих байок є те, що вони витримані в дусі українського фольклору, насичені народними прислів’ями, приказками, з успіхом можуть бути використані у шкільній практиці. Це байки: “Праця і Відпочинок” (у Федра “Про Жарт і Серйозність”), в якій висловлено думку: щоб добре працювати, треба добре й відпочивати, “Езоп і Базіка” (у Федра “Езоп відповідає Базіці”), в якій вміщене знамените висловлювання, приписуване Діогену: “шукаю людину вдень зі свічкою”, “Езоп і Писака” (за однойменною байкою Федра), в якій піддано критиці бездарність Писака.

Найчисленніша група переспівів М. Годованця байок Федра – байки про тварин. У Федра ці байки в здебільшого не оригінальні, а беруть початок від Езопа. Причому Федр, виходячи з принципу стислості (*brevitas*), значно спрощує сюжет, відкидає другорядні мотиви, зберігаючи ядро сюжету.

У байці “Мудрий Крук” М. Годованець відносно вірно зберіг зміст Федрової байки “Ворона і Вівця”, але за звичаєм змінив заголовок. Цим він підкреслює мораль байки, яка

полягає в життєвій мудрості Крука годити сильнішим і кривдити слабших. Тут М. Годованець поширив розповідь, збагатив її деякими деталями, які краще характеризують Крука. Щоб наблизитись до стилю української байки, *ovis* змінено на Овечка з додатковим епітетом “смирна”. Поширена характеристика Собаки.

Характеристику поведінки Крука Федр вичерпує двома протиставленнями: “Зневажаю слабих, проте поступаючись сильнішим”, і “Знаю, над ким знущатися, а кому хитро підлещуватися”. У М. Годованця такого паралелізму нема. Тільки одне протиставлення: “У кого кігті гараджу, // Для кого казочки кажу.”

Змінена, звичайно, і форма. Перші чотири вірші утворюють катрен типу *abba*, відповідь Крука – складну строфу типу *aaaa, baabaa*. Перевага однорідної чоловічої рими підкреслює переконливість слів Крука і водночас його рішучий характер.

Характерною для творчості М. Годованця є байка “Бик і Телятко” як зразок критичного підходу до спадщини минулого та його творчого переосмислення. В той час як у Федра – це сухий, короткий звіт про певну подію, стилістично не виразний, що дає змогу читачеві оцінювати мораль на власний розсуд, у переспіві М. Годованця – це художня розповідь з вдало використаними гумористичними і сатиричними засобами. Також афористична мораль, вміщена М. Годованцем наприкінці байки, має сучасний підтекст. Байка спрямована проти тих, хто досяг високого становища, зазнає і нахтує порадами молодших. Читач легко зможе розпізнати таких людей в алегоричному образі Бика, який ще лає Телятко за те, що воно дає йому розумну пораду, коли він потрапив у халепу.

Опрацьовуючи Федрові байки про тварин, М. Годованець переосмислює їх, порушує в них важливі теми сучасності. З решти байок цієї групи, які цікаві ідейним спрямуванням, можна відзначити “Барс”, “Бджола і Муха”, “Півні на суді”, “Фазан і Лисиця”.

Серед нечисленних Федрових байок про людей, переспіваних М. Годованцем, відзначимо байку “Про людську долю”, цікаву введенням композиційного елементу обрамлення, що відсилає читача до Езопа і вже містить натяк на моральний підтекст. Її сюжет зводиться до того, що корабель у відкритому морі застала буря, і він мало що не загинув. А мораль, вкладає в суворі слова Керманича, що слід радіти й горювати в міру, насправді постулює одну з етичних тез популярної того часу стоїчної філософії про необхідність безпристрасно переносити всі удари долі.

У байці за Федровим сюжетом “Доля людська” М. Годованець доволі точно притримується античного першотвору. Кількома виразними штрихами він змальовує бурю на морі, розпач мореплавців, а потім, коли небезпека минула – їхню радість. Однак тут підкреслено одну деталь: “кормчий – вік прожив на морі”. Отже, в цій байці на перший план висунуто мудрість і життєвий досвід Кормчого, які є визначальними для її ідейного спрямування.

Група байок на міфологічні сюжети незначна. З них можна відзначити байку “Правда і Вигадка” (у Федра “Загробні кари”) – завершальну з циклу переспівів Федрових байок, у якій М. Годованець у дещо філософському тоні під прикриттям символічних образів говорить про те невичерпне джерело думок, яке таїть у собі давнина для сучасних байкарів. Для цього потрібно лише “в минулому думкою глибитись”.

Подібно до того, як у римській літературі байка постала як літературний жанр завдяки Федру, в грецькій це відбулося завдяки Бабрію, який вперше у грецькій літературі надав байці віршової форми (хольямб). На відміну від Федра, він, звичай, не торкався соціальної тематики, а дбав лише про художній бік своїх байок. Вони відзначались багатством і виразністю мови, поетичним колоритом.

На початку книги байок за сюжетами Бабрія [3, с. 118–186] М. Годованець, як і під час опрацювання сюжетів Федра, вміщує “Пролог”, який слугує переспівом однойменно-го Бабрієвого твору. “Пролог” Бабрія цікавий насамперед відомостями про походження і поширення байок. Доволі точно М. Годованець дотримується думок Бабрія, оскільки не було жодної причини для того, щоб вносити у “Пролог” будь-які зміни. У такий спосіб поет солідаризується зі своїм античним попередником і погоджується з його поглядами на історію та роль байки.

Опрацьовуючи байки за Бабрієм, М. Годованець переносить сюжет з античності у ближчі до нас часи. Відповідно до цього підібрані художні засоби і сформульована мораль. Показовою щодо цього є байка “Старий Батько і Сини” – у Бабрія “Старик і Сини”). Її сюжет, який бере початок від езопівської традиції, був дуже популярним. Про нього згадує Плу-тарх. Відомі його опрацювання в інших народів, де він набуває форми то казки, то байки, то притчі, то алегоричного оповідання. Батько навчає синів згоди, а для наочності демон-струє в’язку прутів, яку ніхто з синів не може зламати. Ідея в обох авторів подібна. Однак у переспіві її оформлено у вигляді афористичної моралі: “Там товариство непоборне, //Де дружба і любов до купи горне!” Завдяки цьому вона стає особливо виразною та актуальною.

М. Годованець назвав свій переспів байкою, хоча за жанровими особливостями він більше схожий до притчі. Це обумовлено, мабуть, тим, що в широкому вжитку всі види апо-логічного жанру підведені під загальну назву байки, і автор не хотів перечити цій традиції.

Фабула байки “Собака з дзвіночком” проста, і її можна передати кількома реченнями. Злому Собаці, який мав звичку кусати людей, хазяїн повісив на шию дзвіночок. Гордий таким подарунком, він вийшов на площу. Але тут справжню суть справи пояснює йому стара Сука. Дзвіночок йому повісили, щоб у такий спосіб зазначити так його злобну вдачу.

В однойменному переспіві М. Годованця байка мало що змінена. Фабула навіть ко-ротша, ніж у Бабрія, і зведена до необхідних сюжетних елементів. Звичайно, це не можна вважати негативною рисою переробки. Ще О. Потебня зазначав, що байка як дидактичний твір не потребує ні деталізації, ні характеристик [10, с. 311].

Позитивною рисою байки М. Годованця є її зв’язок з сучасністю. Незважаючи на те, що вже в самій фабулі виражено мораль, автор додає ще підтекст, у якому її актуалізовано: “І в нас є голубочки – // Їм вішать би дзвіночки”.

Загалом Бабрій уникає гострих соціальних і політичних тем і, зазвичай, переводить байку в морально-етичне русло. Однак є ділянка, де Бабрій виявляє вільнодумство. Це – релігійна тематика. Поширення нових культів, передусім християнства у Східній імперії в II ст., де жив Бабрій, підірвало віру в язичеських греко-римських богів, і це знайшло відображення в його байках.

Елементи непошани до богів можна помітити в байці Бабрія “Гермес і Собака”. Собака, вітаючи Гермеса, обіцяє вшанувати його, намастивши оливою його статую. Герма, добре знаючи звичаї собак, які, очевидно, не раз її зневажали, відповідає, що буде задоволена, якщо Собака не обмочить її і не злиже з неї оливи. Це – зовсім реалістична деталь, підказана автору дійсністю, оскільки такі статуї стояли вздовж доріг, якими не раз бігали собаки і, очевидно, почуття пошани до богів у собак не було. Мораль безпосередньо не виражено. Але можна здогадатися, що йдеться про людей, для яких чесність означає не робити зла.

У переспіві “Статуя і Пес” М. Годованець доволі детально відтворює сюжет Бабрія, проте опускає вищезгадану натуралістичну сцену. У байці Бабрія Герма зображена як звичайна скульптура. У М. Годованця Гермесу віддають честь і його називають героєм.

Відповідно до такої зміни достосований і стиль: М. Годованець використовує лексику високого стилю і навіть церковні слов'язми: “Він бачив – масла ллють, // Як честь герою воздають”. Характерно також, що М. Годованець не користується загальноживаним стилістично нейтральним словом “собака”, а згідливим – “пес”.

Серед інших цікавих переробок М. Годованцем байок Бабрія можна назвати “Крила дружби”, “Хлопчик-брехунець”, “В чужому пір'ї”, “Людина, Кінь, Бик і Собака”, “Сварливі Бики”, в яких порушено важливі морально-етичні проблеми.

Понад чотириста байок написав М. Годованець за античними сюжетами. Розгляд навіть деяких із них дає уявлення про його творчий метод. Поет намагався не тільки переказати з більшою чи меншою достовірністю античний оригінал, але й перевтілити його з позицій нашого часу, мораль двохтисячолітньої давності наповнити новим змістом. Здебільшого йому вдалося реалізувати цю вимогу і створити високохудожні та ідейно насичені байки. Важливе значення для байки має мовно-стилістичне оформлення, включаючи віршовий розмір. Щодо цього байки М. Годованця дуже цікаві і не поступаються кращим зразкам української байкової традиції.

-
1. Альперін Ю. Й. Микита Годованець. Літературний портрет / Ю. Й. Альперін. – К. : Дніпро, 1973. – 124 с.
 2. Бурляй Ю. Утвердження жанру / Ю. Бурляй // Вітчизна. – 1959. – № 5. – с. 151–162.
 3. Годованець М. Байки за Леонардо да Вінчі, Федром, Бабрієм / М. Годованець. – К. : Дніпро, 1967. – 188 с.
 4. Годованець М. Байки : у 2 т. / М. Годованець. – К. : Дніпро, 1968. – Т. 2. – 294 с.
 5. Домбровська Є. М. Листи Микити Годованця до Юрія Мушака / Є. М. Домбровська // Записки Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника. – Львів, 1996. – Вип. 5. – с. 107 – 134.
 6. Дузь І. Из джерел народної мудрості / І. Дузь // Микита Годованець. Байки : у 2 т. – К. : Дніпро, 1968. – Т. 1. – С. 5–22.
 7. Зеров М. Аполог в українській літературі XIX–XX ст. / М. Зеров // Байка і притча в українській літературі XIX–XX ст. / виб., стат. і прим. М. Зерова. – Харків – Київ : Літ. 1 мист., 1931. – С. 3–72.
 8. Ленцман Я. А. Элементы идеологии рабов в баснях Эзопа / Я. А. Ленцман // Вопросы античной литературы и классической филологии. – М. : Наука, 1966. – С. 70–79.
 9. Петров Ю. Байкар Микита Годованець. Літературно-критичний нарис / Ю. Петров. – К. : Рад. письменник, 1963. – 178 с.
 10. Потебня А. А. Из лекций по теории словесности. Басня. Пословица. Поговорка / А. А. Потебня. – Харьков, 1905.
 11. Quintiliani M. Fabii Institutionis oratoriae libri XII / rec. E. Bonnel. – Lipsiae : Teubner, 1896. – Vol. I.

АНТИЧНЫЕ БАСНИ В ПЕРЕПЕВАХ НИКИТЫ ГОДОВАНЦА

Роман Домбровский, Ольга Назаренко

*Львовский национальный университет имени Ивана Франко,
ул. Университетская, 1, Львов, Украина, 79000;
e-mail: klassyuka@ukr.net*

В перепевах произведений античных баснописцев Н. Годованец не слепо подражает древним образцам, но творчески их перерабатывает даже в тех случаях, когда они близки к

оригиналу. Сюжет античної басни стає для нього лише схемою, яка під його пером наповнюється якими живими образами, взятими поетом з дійсності. В більшості випадків йому вдалося створити високохудожественні і ідейно насичені басні, які стоять на рівні найкращих зразків української басенної традиції.

Ключеві слова: басня; перепев; притча; мораль; аллегорія.

ANCIENT FABLES IN THE REHASHINGS BY MYKYTA HODOVANETS

Roman Dombrovskyi, Olha Nazarenko

*Ivan Franko National University of Lviv,
1, Universitetska St., Lviv, 79000, Ukraine
e-mail: klassyka@ukr.net*

While rehashing the works of the ancient fabulists Mykyta Hodovanets not only follows the established patterns obliging in antiquity, but also changes them creatively even in the cases very close to the original. The plot of the ancient fable is only a scheme which becomes full of live images and pictures taken from the reality by the poet's pen. Hodovanets managed to create genuine pieces of art and elevated the fables in the overall compliance with the best examples of the Ukrainian fable tradition.

Keywords: fable, rehashing, parable, moral, allegory.